

ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการรับรู้ทักษะทางปัญญา
ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง
The Effect of Simulation-Based Learning to Cognitive Skill Perceived
of The Third Year Nursing Students in Boromarajonani College
of Nursing, Trang

เบญจวรรณ จันทรชิว* จิราณุวัฒน์ ชาญสูงเนิน** วรรณนิศา คงประสม***

Benjawan Jantarasiw, Jiranuwat chansongnean, wannisa Kongprasom

Received: May 1, 2020 Revised: June 2, 2020 Accepted: June 18, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ3 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 72 คน เป็นกลุ่มควบคุม 36 คน กลุ่มทดลอง 36 คน โดยกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ

---

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง Professional Nurse
Boromarajonani College of Nursing, Trang

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง Professional Nurse
Boromarajonani College of Nursing, Trang

*** พยาบาลวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง Professional nurse Boromarajonani
College of Nursing, Trang

.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (dependent t-test และ Independent t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ค่าคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองน้อยกว่าหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 19.076, p < .05$) 2. ค่าคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 11.190, p < .05$) จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนทางการพยาบาล เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords): การเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง; ทักษะทางปัญญา; นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purpose of this Quasi-Experimental Research was to compare the effect of Simulation-Based Learning on Cognitive Skill Perceived of The Third Year Nursing Students, before and after the learning using simulation technique, and to compared them to Nursing Students who studied in the classroom. The population in this research were 72 persons of the third year nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Trang in 2018 Academic year. They were divided equally into two groups: experimental group and control group, each group was consisted of 36 students. The experimental group was exposed to simulation. The control group was not exposed to simulation. The instruments in this study was questionnaire which was tested the content validated by 3 experts. The IOC score of the instrument was 1.00. The reliability alpha of the instrument was .94. Data were analyzed using frequency, percentage, Mean, Standard Deviation, dependent t-test and Independent t-test. The researcher found that: 1. The Cognitive Skill Perceived score of the experimental group before less than after with the statistically significance ($t = 19.076, p < .05$). 2. The Cognitive Skill Perceived score of the experimental group was more than the control group with the statistically significance ($t = 11.190, p < .05$). The results of this study

showed that using simulated-based learning would enable the students to understand the complexity of nursing content with efficient learning outcomes.

Keywords: Simulation-Based Learning; Cognitive skills; Nursing Students

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเด็ก Generation Y ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมาก โดยมีอายุในช่วง 16-30 ปี เป็นช่วงอายุเดียวกันกับนักศึกษาพยาบาล (เยาวลักษณ์ โภธิตารา, 2554 อ้างใน นภาพร พุฒินิษฐ์ สุรศักดิ์ พุฒินิษฐ์ มาริสา สุวรรณราช และอรทัย แก้วมหากาฬ, 2560) ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 18-21 ปี เด็กกลุ่มนี้มีความเป็นตัวของตัวเอง คิดเร็ว ทำเร็ว ปรับปรุงเร็ว มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบความท้าทาย มีวิถีชีวิตที่ทันสมัย นิยมสื่อสาร ผ่านเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำยุค คุณลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการจัดระบบการศึกษาพยาบาลในบริบทของการจัดการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน ซึ่งมีนักศึกษาเป็นสิ่งที่นำเข้า (Input) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษาเป็นพื้นฐานและสามารถวิเคราะห์ไปสู่หลักการแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคครบทุกด้าน (เยาวลักษณ์ โภธิตารา, 2554 อ้างใน นภาพร พุฒินิษฐ์ และคณะ, 2560) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะและแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอื่น โดยประเด็นสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจเป็นเบื้องต้น ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ธรรมชาติของผู้เรียน และหลักสูตรอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เรณูมาศ มาอ่อน, 2559) นอกจากนี้ผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง จากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอน มาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนรู้ กล่าวคือ เป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ ศึกษาและค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า มิใช่ความรู้ที่ได้รับจากผู้สอนแต่เพียงแหล่งเดียว ซึ่งวิธีการ

นี่จะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยสนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง รักการอ่าน รักการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long-life Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man)

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาตนเอง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา และการจัดการ มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติในการแสวงหา ค้นหาและสรุปสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาสติปัญญา เกิดความสุข สนุกและมีทัศนคติที่ดีกับการเรียนรู้ โดยเฉพาะการศึกษาพยาบาล ที่เป็นการศึกษาทางวิชาชีพเฉพาะที่มีการจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคทดลองและภาคปฏิบัติ มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ฝึกปฏิบัติในสภาพการณ์จริง การใช้ปัญหาเป็นฐาน กรณีศึกษา การอภิปราย สาธิตและสาธิตย้อนกลับ (มาลี คำคง ผาณิต หลีเจริญ ยุวนิดา อารามมรย์ และอริสา จิตต์วิบูลย์, 2559) เพื่อให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ สาขาการพยาบาล ศาสตร์ คือ ทักษะคุณธรรมจริยธรรม ทักษะความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555)

จากผลของการติดตามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง พบว่า ผลการติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2555 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ในแต่ละด้านพบว่าด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ด้านทักษะทางปัญญามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 (จิราณุวัฒน์ ชาญสูงเนิน ดวงแข รักไทย และนิตยา ชีพประสพ, 2557) จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยในด้านความรู้และทักษะทางปัญญามีค่าต่ำสุด วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง ได้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนั้น เป็นการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดอย่างเป็นระบบและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างวิธีการคิดวิเคราะห์ ช่วยพัฒนาการคิดแบบเชื่อมโยงและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ รวมทั้งพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและการสื่อสาร นำมาใช้ในการฝึกฝน นักศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะรายวิชาทางการพยาบาลให้สามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะการพยาบาลต่างๆ เข้าร่วมกัน เพื่อให้สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ ทางคลินิก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีตรัง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 72 คน โดยกำหนดให้กลุ่มควบคุมเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 3 ที่มีเลขประจำตัวเป็นเลขคี่ จำนวน 36 คน และกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 3 ที่มีเลขประจำตัวเป็นเลขคู่ จำนวน 36 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. สถานการณ์ผู้ป่วยจำลอง เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลจริงของผู้ป่วย ขั้นตอนการสร้างสถานการณ์ มีดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ประกอบด้วย ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่

1.2 สรุปเนื้อหาสำคัญจากการทบทวนวรรณกรรม หลังจากนั้นกำหนดสาระสำคัญและโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ชั้น Pre-Brief

1.2.2 ชั้น Scenario

1.2.3 ชั้น Debrief

2. หุ่นจำลอง ซึ่งเป็นหุ่นจำลองขั้นสูง ที่มีคุณสมบัติทางคลินิกและมีความเสมือนจริง

3. คู่มือการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการสอนเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้น

4. แผนการสอนเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้น เนื้อหาครอบคลุมในเรื่อง ความหมาย ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อน การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติปี ค.ศ. 2015 การใช้ยา การดูแลผู้ป่วยภายหลังหัวใจหยุดเต้น ข้อควรระวัง และผลข้างเคียง ฯลฯ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา และเกรดเฉลี่ยสะสม

2. แบบประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (อมาวลี อัมพันศิริรัตน์ กัญญ์สิริ จันท์เจริญ ปิยรัตน์ จินาพันธุ์ วัจมาย สุขนวนวัฒน์ อัจริยา วัชรา วิวัฒน์ วราภรณ์ ศิวดำรงพงศ์, 2556)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องตามเกณฑ์การให้คะแนน ความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รูปแบบความเหมาะสมของกิจกรรม ระยะเวลา ความสอดคล้องและความเหมาะสมระหว่างสื่อที่ใช้ และความเหมาะสมในการนำไปใช้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นคำนวณหาดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ซึ่งดัชนีความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ .70 ถึง .80 (บุญใจ ศรีสถิตยน์ราษฎร, 2555, รัตน์ศิริทาโต, 2561)

ผลของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence) เท่ากับ .95 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับแก้ให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบประเมินชุดนี้ไปหาความเที่ยงโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 ราย หลังจากนั้นนำเครื่องมือมา

วิเคราะห์ความเที่ยงด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach's alpha coefficient)

ผลของการหาความเที่ยงของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง นำมาวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลในกลุ่มควบคุม ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเองในช่วงโมดูลที่แจ้งรายวิชาให้นักศึกษาเรียนในห้องเรียนและทำกิจกรรมในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ตลอดภาคการศึกษาที่ 1 ในปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยให้นักศึกษาทุกคนประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเองภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ในปีการศึกษา 2560

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลในกลุ่มทดลอง ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเองในช่วงโมดูลที่แจ้งรายวิชาให้นักศึกษาเรียนในห้องเรียนในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ร่วมกับดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ตลอดภาคการศึกษาที่ 1 ในปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเองภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ในปีการศึกษา 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองโดยใช้สถิติ Paired t-test

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองโดยใช้สถิติ Independent t-test

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลหลังจากโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง เอกสารหมายเลข 13/2560 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.30 เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.90 นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.60

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มควบคุม จำนวน 36 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.20 เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.70 นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.70

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนเข้าร่วมการทดลองของกลุ่มทดลองเท่ากับ 2.42 และหลังเข้าร่วมการทดลองเท่ากับ 4.12 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวิธีทางสถิติ dependent t-test ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า คะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

การรับรู้ ทักษะทางปัญญา	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		df	t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การรับรู้ทักษะทางปัญญา	2.42	.484	4.12	.370	35	19.076

p<.001

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยปกติ

การเรียนรู้ ทักษะทางปัญญา	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		df	t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
การเรียนรู้ทักษะทางปัญญา	2.44	.554	3.20	.323	35	7.161

$p < .001$

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนเข้าร่วมการเรียนรู้โดยปกติของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 2.44 และหลังเข้าร่วมการเรียนรู้โดยปกติเท่ากับ 3.20 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับด้วยวิธีทางสถิติ dependent t-test ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้โดยปกติ พบว่า คะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาหลังการเรียนรู้โดยปกติสูงกว่าก่อนการเรียนรู้โดยปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนเข้าร่วมการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การเรียนรู้ทักษะทางปัญญา	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		df	t
	(n = 36)		(n = 36)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ก่อนการทดลอง	2.42	.484	2.44	.554	70	.220

$p < .001$

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การเรียนรู้ทักษะทางปัญญา	กลุ่มทดลอง (n = 36)	กลุ่มควบคุม (n = 36)	df	t

	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
หลังการทดลอง	4.12	.370	3.20	.323	68.74	11.190

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาล หลังเข้าร่วมการทดลองของกลุ่มทดลองเท่ากับ 4.12 และกลุ่มควบคุมเท่ากับ 3.20 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันด้วยวิธีทางสถิติ Independent t-test หลังได้รับการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ทักษะทางปัญญาสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 รายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 เปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

สามารถอธิบายได้ว่า การรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลก่อนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่ำกว่าหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองสามารถรับรู้ถึงทักษะทางปัญญาของตนเองได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่เรียนรู้จากสถานการณ์จำลองจะเกิดกระบวนการคิด ระบุประเด็นปัญหา หรือหาคำตอบจากสถานการณ์ และนำมาทำความเข้าใจเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โดยมีอาจารย์เป็นผู้กระตุ้น อำนวยความช่วยเหลือ นักศึกษาช่วยกันวางแผนแก้ปัญหา เมื่อผู้เข้าอบรมเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าว จึงเกิดความรู้ความสามารถ ซึ่งอธิบายได้ว่า ลักษณะของเนื้อหาวิชาเป็นเรื่องเกี่ยวกับ เนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะมีการสอนแบบต่างๆ กัน แต่เนื้อหาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้นั้นเป็นเนื้อหา เดียวกัน มีวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายเดียวกัน จึง อาจมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สืบตระกูล ตันตลานุกูล และคณะ (สืบตระกูล ตันตลานุกูล, สุวัฒน์ รัตนศักดิ์, ชมพูนุช แสงพานิช, วิภาวรรณ สีสังข์ และฐิติยาภา ตั้งค้ำวานิช, 2559) พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

สามารถอธิบายได้ว่า การรับรู้ทักษะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถ พัฒนาทักษะทางปัญญา เกิดการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเอง ทำให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ทักษะทางปัญญาของตนเองที่สูงขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมีสื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นสถานการณ์จริง ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆของสมรรถนะทางสมอง (สืบตระกูล ตันตลานุกูลและคณะ, 2559) เมื่อนักศึกษาเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าวจึงเกิดความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมจิตต์ สีนรุชชัย และกันยรัตน์ อุบลวรรณ (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการ เรียนรู้ด้วยตนเองเสมือนอยู่ในสถานการณ์จริง การสรุปผลการเรียนรู้โดยการสะท้อนคิด ประสบการณ์ จากสถานการณ์จำลองช่วยถ่ายโยงความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ความคิด ความรู้สึกต่อกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติใน สถานการณ์และสรุปหลักการหรือแนวคิดที่จะนำไปประยุกต์ในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งจะส่งเสริมทักษะการปฏิบัติการพยาบาล การให้เหตุผลทางการพยาบาล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ ทางพยาบาล และทักษะที่ไม่ใช่การปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมให้มีการนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไปใช้กับนักศึกษาในชั้นปีอื่นๆ และรายวิชาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาเกิดทักษะทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น

2. ส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองให้กับอาจารย์ทุกท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาต่อไป

3. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ โดยการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูล เพื่อศึกษาวิจัยทางการแพทย์ที่เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย และค้นหารูปแบบการสอนอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมกับผู้สอนและนักศึกษา ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการบูรณาการวิชาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้อยู่ภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน การจัดการเรียน การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้นักศึกษาเชื่อมโยงเนื้อหาและจัดการเรียนการสอนเหล่านี้เข้าด้วยกันและทำให้เกิดเป็นรูปธรรมนำไปใช้กับการฝึกปฏิบัติได้

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิราณุวัฒน์ ชาญสูงเนิน, ดวงแข รักไทย และนิตยา ชีพประสพ. (2557). การติดตามคุณภาพของ **บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2555 จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง**.
ตรัง : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง
- นภาพร พุฒิวิชัย, สุรศักดิ์ พุฒิวิชัย, มาริสา สุวรรณราช และอรทัย แก้วมหากาฬ. (2560). ผลการ จัดการ เรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหา สุขภาพ 1 ต่อทักษะทาง ปัญญาของนักศึกษาพยาบาล. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัย พยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**. 4(1), 1-14
- มาลี คำคง ผาณิต หลีเจริญ ยุวนิดา อารามรมย์ และ อริสา จิตต์วิบูลย์. (2559). ผลของการใช้ สถานการณ์จำลองต่อความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการดูแลและการช่วยฟื้น คืนชีพขั้นสูงสำหรับผู้ป่วยวิกฤติ-ฉุกเฉินของนักศึกษาพยาบาล. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัย พยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**. 3(3), 52-64
- รัตน์ศิริ ทาโต. (2561). การวิจัยทางพยาบาลศาสตร์: แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ (ฉบับปรับปรุง) พิมพ์ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสาร เทคโนโลยีภาคใต้**. 9(2), 169-176.
- สีปตระกุล ตันตลานุกุล, สุวัฒน์ รัตนศักดิ์, ชมพูนุช แสงพานิช, วิภาวรรณ สีสังข์ และจิตติยาภา ตั้งคำ วานิช. (2559). ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการพัฒนา ความสามารถในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์**, 8(1), 49-58.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2555**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
[http://www.mua.go.th/users/tqf-
hed/news/FilesNews/FilesNews6/nursing_m1.pdf](http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/nursing_m1.pdf), [9 มิถุนายน 2560.]
- สมจิตต์ สิ้นรุชัย และกันยารัตน์ อุบลวรรณ. (2560). การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง:
การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน. **วารสารพยาบาลทหารบก**. 18(1), 29-38